

στάντικείμενα γύρω, κι' ἡ σκέψη ταξείδευε στὸν ἥλιο καὶ στὴν ὀμίχλη τῶν ἀναμνήσεων.

“Ὅταν ἄκουσε, τὴ λύρα νὰ κρούει, . . . ἐπῆγε στὴν εὐθυμὴ σάλα . . . ἔζητησε τὸ κισσοστεφανομένο ξέχειλο ποτήρι, ἀπὸ τὸν κεραστῆ κι' εἶπε :

— Μὲ εἰρωνεύθης, Ἀνακρέων;

Εἶπε καὶ στίς δούλες :

— Ἀκαμάτρες . . . στὴ σάλα τῶν τροπαίων, εἶνε μιὰ ἀράχνη στὴ γωνιά, καὶ παντοῦ ἀκαταστασία καὶ κορνιαχτός!

Κι' ὁ κιθαρωδὸς — χωρὶς νὰπαντήσῃ, στὴν ἐρώτησή του, — εἶπε :

— Εἶνε κι' ἐδὼ ἀράχνη, ἄρχοντα, καὶ τὰ πορφυρὰ σκεπάσματα τῶν τρίκλινων εἶνε χρεῖα νὰ καινουριωθοῦν, γιὰτὶ ξεθώριασαν.

ΑΛΕΞΑΝΤΡΕΙΑ 1913.

ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΕΛΕΓΓΙΑΚΟΙ ΤΟΝΟΙ

ΤΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

“QUATRIÈME NOCTURNE”

FR. CHOPIN

Γρήγορα, γρήγορα, ὅ,τι προκάνει ὁ καθένας θὰ πάρει . . . Ὁ σύφουνας ἔρχεται . . . τὸ ξόρκι δὲν τὸν κομματιάξει . . . Βρέχτε μὲ δάκρυ—στερνὸ δάκρυ τὴν πατρικὴ γωνιά καὶ δρόμο μὲ δρόμο πάρετε . . . ὁ σύφουνας ἔρχεται . . . θὰ σᾶς σαρώσῃ . . .

Βαρύθημα τὰ βουβάλια σέρνοννε τὰ ξυλάμαξα, τοὺς μακρουλοὺς ἀραμπάδες . . .

“Ὅ,τι προκάναν, σώριασαν. Τὰ προικιά δὲ τὰ πολυκοίταξαν . . .

Ποῖος σκέφτεται τὴ χαρὰ τὴν ὥρα ποὺ τὸ πνέμα τῆς καταστροφῆς—ὁ ἄγριος Κόνδορας, ἔχει ἀνοίξει τὶς πλατυές του μαυριδερῆς φτεροῦγες καὶ ζυγιάζεται νὰ πέσει! . . . Ποῖος σκέφτεται τοῦ Ὑμέβαιου τὸ στεφάνι, ὄντας τὸ βλέπει ἀπιθωμένο σὲ κερένιο πρόσωπο . . .

Τὸ ψωμί . . . τὸ ψωμί . . . Τίποτ' ἄλλο . . .

Τὰ τσουβάλια τοῦ σταριοῦ σωριασμένα στοὺς ἀραμπάδες καὶ πάνω διπλωμένα τὰ λιγυσμένα κορμιά καὶ τὰ πονεμένα πρόσωπα . . .

—Θεσσαλία τὸ κανόνι θὰ σ' ὀργώσει.—

Τρίζουν οἱ ἀραμπάδες κ' οἱ ξυλόροδες θαρεῖς θὰ σπάσουν . . . Τὰ βουβάλια δὲ μουκανιῶνται, μηδὲ κανέναν μοίρεται . . . Τρίζουν οἱ ἀραμπάδες—“ὦ! μοιρολόι ἀθέλητο—κι' οἱ ξυλορόδες θαρεῖς

θά σπάσουν—καρδιάς σταμάτημα—κι' ἀργοδιαβαίνει ἡ λιτανεία τοῦ πόνου—τοῦ πόνου ἡ λιτανεία ἀργοδιαβαίνει...

— ὦ! στέρφωμα κάθε γωνιάς!—

Ὁλόασπρη χαμοκέλλα τὸ λιακωτό σου ἡ ὀβίδα στὰ δυὸ θ' ἀνοίξει...

Κάμπε τὸ κανόνι θὰ σ' ὀργώσει, θὰ σὲ διβολήσει καὶ τὰ μυδράλια θὰ σὲ σβαρνίσουν...

Τὸ χρυσογεννάτο ἀστάχιν τὸ μπαρουτι θ' ἄλωνίσει, θὰ λιχνίσει καὶ τὸ στάρι—φτάκρισσαρο ψωμί— οἱ κάργες θὰ φάνε...

Γιὰ νερό—γαῖμα θὰ ποτιστεῖς.

Τὰ συνοριακὰ χωριά ἀδειαστήκανε.

Τὰ παραθύρια τῶν σπητιῶν τάμπιες καὶ τὰ σπητικὰ ταμπούρια...

Τὰ ροῦχα π' ἀπομείνανε φλάμπουρα ἀλικόβαφα θὰ κυματίζουν...

— Διαβαίνει ἡ λιτανεία τοῦ πόνου—τοῦ πόνου ἡ λιτανεία ἀργοδιαβαίνει....

—Τὰ βουβᾶλια ζεμένα στὸ ζυγὸ μὲ τις ξυλίνιες ζεῦλες στὰ λαιμά τους σέρονουν ἀργά-ἀργὰ τοὺς ἀραμπάδες—κι' οἱ ἀραμπάδες μυρηγκιῶν γραμμὴ—νεκρῶν φουσατοῦ ἔχουν γεμίσει τὴ στρατά πέρα ὡς πέρα.

— Τὰ συνοριακὰ χωριά ἀδειανὰ κιβούρια.

Ζωὴ κεῖ πέρα δὲν τριγυρίζει.

ὦ! τὰ γεννήματα. Τὰ γεννήματα σαπίλα τὰ προσμένει.

Τὰ μάτια χαῖνα—πλάνα—μαῦρα στεφάνια τὰ περιζώνουν.—

Τὸ δάκρυο στέρεψε... Δὲν σκάει στὴν ἀκροῦλα. Κρουνοὶ ἀστείρευτοι δακρῶν ἔτρεξαν στὴν περασμένη καταστροφή.

Τὶ καταστροφή!—Οἱ ἀδένες στεῖρες τώρα... Τὸ δάκρυο—μαργαριτάρι δὲ κυλάει... Τὸ ἀναφυλλητό... Ἡ φωνὴ πνίγεται.

— Τί μπορεῖ νὰ πεῖ κανένας γιὰ τὶς ἀναπάντεχες συμφορὲς!...

Στὸ μεγάλο γιοφύρι τῆς Λάρισσας εἶνε θρονιασμένος ὁ Νόμος.

Ἄκαυτεράει...

Τίποτα δὲ θὰ περάσει χωρὶς νὰ πλερώσει τὸ φόρο, τὸ χαράτσι.

Τὰ μάτια ὀρθάνοιχτὰ ἀκοίμητα—μάτια Δρακόντων—γλύφουν τὴ στρατά πέρα ὡς πέρα...

Τίποτα δὲ θὰ περάσει χωρὶς νὰ πλερώσει τὸ φόρο, τὸ χαράτσι...

Εἶνε οἱ ἄγρυπνοὶ σκοποὶ...

Τὸ καθῆκον. Τὸ καθῆκον.

Στριγγλιὰ φωνή—ἀγριμιῶνε οὐρλιασμα—σταματάει τὸ κνηγμημένο καραβάνι.

Σκῦρτε ραγιαδες. Τὸ κεφάλι σ' ἀστῆθι ἀκουμπῆστε. Τὸ χεῖρ στὸ πουγγί. Πλερῶστε πλερῶστε.

—Λύπηση—Ἄμάν... Εἴμαστε οἱ κνηγμημένοι ἀπὸ δική σας

διάτα... Τὰ σπητικά μας ἀφήσαμε γιὰ τὴν πατρίδα... Λύπηση...
Παράδες δὲν ἔχουμε... Δὲ μᾶς θωράτε!...

— Τὸ φόρο. Τὸ φόρο. Βῆμα μὴν κάνει κανένας...

— Δὲν ἔχουμε τίποτα.— Ψάχτε τὶς τσέπες μας, πανί μὲ πανί...
“Ο,τι προκάναμε πήραμε... Εἶδαν τὰ μάτια μας τόσα καὶ τόσα.—
Ἀφήστε μας νὰ περάσουμε... Γιὰ τὴ πατρίδα ὅλα τ’ ἀφήσαμε...
Δὲν ἔχουμε ἄλλο νὰ δώσουμε πλιό... Τὰ παιδιά μας καὶ κείνα...
Οἱ γυναῖκες ἀπόμειναν τὰ μωρὰ κ’ οἱ γερόντοι... Στὴν πατρίδα
ὅλα, τὰ δώσαμε... Γιὰ μᾶς ἀνοιχτὴ πρέπει νάναί ἡ στράτα.

— Τίποτα.— Βῆμα μὴ κάνει κανένας.— Τὸ φόρο τοῦ σταριοῦ
πλερῶστε πλερῶστε.

— Δὲν τόχουμε γιὰ πούλημα... Εἶν’ τὸ ψομί μας... Λεφτὸ τσα-
κιστὸ δὲ μᾶς ἔμεινε... Μήπως ἀφήσατε τὰ νέα γεννήματα νὰ που-
ληθοῦν;... Δὲν ἔχουμε τίποτα.— Τὸ ψομί μας μονάχα— τὸ ψομί—
τὸ ψομί...

Ἔτσι μιλοῦσαν οἱ ἀποδιωγμένοι ἀπὸ τὸ σπητικό τους καὶ τὴ
καρδιά ραγίζαν κάθε αἰσταντικὸν διαβάτη... Μὰ τίποτα.

Κεινῶν τ’ αὐτιὰ βουλομένα κ’ ἡ καρδιά τους μπροῦτζος.

Εἶναι οἱ πιστοὶ ἐκτελεστάδες τοῦ καθήκοντος.— Τοὺς ἔθεσεν ἡ
πολιτεία, τὰ δίκαιά της νὰ διαφεντέψουν.— Θὰ πληρωθοῦν οἱ φό-
ροι— τοῦ αἵματός οἱ φόροι...

— ὦ! συφορά!

Τὸ παιδί ἀπ’ τὸ βυζὶ ἀποκόβουν. Τὸ ψομί ἀπ’ τὸ στόμα ἀφ-
πάζουν.

— Κάθε φτωχὸς ξωμάχος τόσα κοιλὰ στᾶρι ἀφήνει, ὅσους πα-
ράδες θᾶδινε γιὰ φόρο.—

Δίνει καὶ τὸ ψομί του αὐτὸς πού ὅλα τᾶδωσε γιὰ τὴν πατρίδα.

— Γῆς καὶ παιδί, καματερὸ καὶ σπῆτι...

Τὴ γροθιά δὲν ὑψώνουν... Ὁ γδοῦπος της δὲν ἀκούγεται...

Ἀπὸ τὴν πόλη— ἀργό— ἀργό— γαλήνιο κυλάει τὸ μπουλοῦκι
τῶν ἀποδιωγμένων— ὡσὰν τὸ ποτάμι πού ἤρεμο ἀργοκυλάει κάτου
ἀπ’ τὸ γιοφύρι— καὶ μόνον τὴ ματιὰ— παράπονο γιομάτη καὶ σβυ-
σμένο δάκρυο ρίχνει στὸ χωριό, στὰ πατρικά ἄγια χῶματα κ’ ἔτσι
σιγοψυθνοῖζει.

— ὦ! Σπητικό μου, θὰ σὲ ξανάβρω στέριο!—